

Informace ze zdravotnictví Ústeckého kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Hradec Králové
8. 8. 2011

4

Pneumologie a ftizeologie - činnost oboru v Ústeckém kraji v roce 2010

*Pneumology and Phthisiology - Activity in Branch
in the Ústecký Region in 2010*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru pneumologie a ftizeologie v Ústeckém kraji v roce 2010 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy. Je doplněna také základními ukazateli lůžkové péče v nemocnicích a léčebnách TBC a respiračních nemocí.

Summary

Information on health service activity in the branch of pneumology and phthisiology in the Ústecký region in 2010 contains data about out-patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses. It is supplemented by basic indicators on in-patient care in hospitals and institutes for TB and respiratory diseases.

Podkladem pro zpracování dat byly výkazy A(MZ)1-01 vyplněné ambulantními odděleními (pracovišti) oboru pneumologie a ftizeologie (PNE) a výkazy o lůžkovém fondu zdravotnického zařízení a jeho využití L(MZ)1-02. Výkazy jsou součástí Programu statistických zjišťování v ČR na příslušný rok. Formuláře výkazů a pokyny pro jejich vyplnění jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz. Údaje pro výpočty relací na obyvatelstvo byly získány z materiálů ČSÚ.

Ambulantní péče v oboru PNE byla zajištěna 24 pracovišti, nejvíce lékaři specialisty, a to na 13 pracovištích s 64 % lékařů z celkového počtu lékařů. S tím souvisí i nejvyšší podíl vyšetření 65 % z celkového počtu vyšetření. Od roku 2008 se na výkazech A(MZ)1-01 sledují pracovníci také jako průměrný roční přepočtený počet (včetně smluvních pracovníků), který výstižněji charakterizuje kapacitní zajištění jednotlivých ambulancí. V těchto zdravotnických zařízeních pracovalo 24,41 lékařů a 44,99 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (ZPBD). V přepočtu na 100 tisíc obyvatel bylo v kraji 2,9 lékařů (ČR 3,3), na jednoho lékaře tohoto oboru připadlo v kraji 34 250 obyvatel (ČR 30 377).

V ordinacích PNE bylo provedeno 136 965 ošetření - vyšetření (dále jen ošetření), přičemž v průměru na jednoho lékaře připadlo 5 611 ošetření (ČR 5 177). Zatímco republikový průměr se v posledních třech letech téměř nezměnil, v roce 2010 došlo k poklesu tohoto ukazatele v kraji o 17 %.

Největší objem péče byl, stejně jako v minulých letech, věnován dispenzarizovaným osobám. V roce 2010 bylo pod stálým lékařským dohledem 48 393 osob (z toho 46 % tvořil podíl žen). V přepočtu na 10 tisíc obyvatel byl celkový počet dispenzarizovaných v kraji 579, v ČR pak 542. Nejčastější příčinou dispenzarizace (přes 52 %) byla chronická obstrukční plicní nemoc (CHOPN). V přepočtu na 10 tisíc obyvatel bylo v kraji léčeno 301 pacientů (ČR 240), nejvíce v okrese Louny (539) a Chomutov (538). Na doporučení odborné společnosti upozorňujeme, že na statistickém formuláři ročního výkazu je uvedeno stadium 0-rizikové, které je považováno za chronickou bronchitidu (diagnóza MKN-10 J41.0–8).

Další nejčastější příčinou dispenzarizace na odděleních PNE v kraji bylo astma bronchiale, které postihovalo 5 105 mužů a 7 882 žen. Nejvíce osob s tímto onemocněním v přepočtu na 10 tisíc obyvatel se nacházelo v okrese Louny (221) a Teplice (219). Pro toto onemocnění bylo dispenzarizováno 804 dětí a mladistvých (celkem 374 chlapců a 430 dívek do 19 let). U astma bronchiale se rovněž rozlišují stupně onemocnění: stupeň 1-intermitentní (25 % postižených), stupeň 2-lehké perzistující (42 %), stupeň 3-středně těžké perzistující (25 %), stupeň 4-těžké perzistující (8 %). Počet ostatních sledovaných dispenzarizovaných onemocnění zůstává na úrovni minulých let, pouze u jiných netuberkulózních onemocnění DÚ se závažným průběhem došlo k poklesu o 24 %.

Ambulantní zařízení PNE evidovala celkem 5 839 osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou nebo jinou mykobakterií. Dále byly sledovány osoby se zvýšeným rizikem onemocnění plicní rakovinou, tzn. kuřáci s vysokým konzumem cigaret, osoby s dysplastickými buňkami ve sputu a osoby s profesionální expozicí kancerogenů celkem 18 211 osob, tj. mírný pokles o 3 % oproti minulému roku. Srovnání mezi okresy je však pouze orientační, protože některá zařízení jejich počty nevykazují.

Na pracovištích PNE byly vedle dispenzarizace prováděny tuberkulínové testy a očkování proti tuberkulóze (BCG vakcinace). Vyhláškou č. 299/2010 Sb. s účinností od 1.11.2010 bylo zrušeno celoplošné očkování proti tuberkulóze, očkují se pouze děti zařazené do rizikových skupin. Údaje za rok 2010 byly dále ovlivněny ukončením povinného přeočkování proti tuberkulóze u 11letých dětí od 12.3.2009. Počty provedených testů meziročně klesly o 33 %, stejně tak ČR o 23 %. Pracovníci PNE uskutečnili za sledovaný rok 1 616 očkovaní BCG vakcínou. Nejpočetnější skupinou očkovaných v roce 2010 byly děti ve stáří 11 let (48 %), dále následovali novorozenci (29 %), děti ve stáří 2let (15 %) a ostatní osoby (8 %).

Lůžková péče v oboru PNE byla pacientům k dispozici na 3 nemocničních odděleních se 123 lůžky. Na odděleních pracovalo k 31.12.2010 celkem vč. smluvních úvazků 11,17 lékařů a 42,50 ZPBD. Hospitalizováno bylo celkem 3 245 pacientů. Průměrná ošetrovací doba v nemocnicích kraje i republiky mírně poklesla, činila 7,9 dnů (ČR 8,9 dnů) a využití lůžek 187,0 dne (ČR 233,0).

Zpracovala: Ing. Drahokoupilová L.
ÚZIS ČR, Regionální pracoviště Hradec Králové
Habrmanova 19/1, 500 02 Hradec Králové
tel.: 495 058 321, fax: 495 058 322
e-mail: drahokoupilova@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

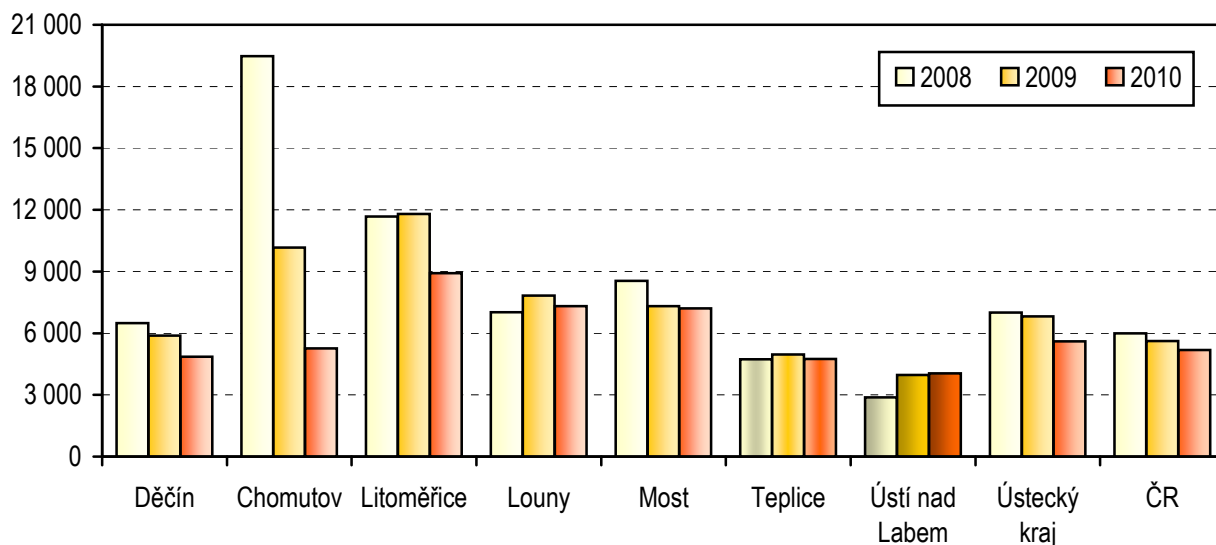
Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření v ambulantní péči dle druhu zdravotnických zařízení a dle území

Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření			
		lékařů	skladba lékařů v %	ZPBD ²⁾	celkem	z toho očkování BCG	struktura ošetření v %	na 1 lékaře
dle poskytovatele péče								
Ambulantní část lůžkových ZZ	9	8,12	33,27	20,95	46 046	776	33,62	5 670,7
Samostatné ordinace lékařů specialistů	13	15,64	64,07	23,37	88 954	840	64,95	5 687,6
Ostatní ambulantní ZZ	2	0,65	2,66	0,67	1 965	-	1,43	3 023,1
Ústecký kraj	24	24,41	100,00	44,99	136 965	1 616	100,00	5 611,0
dle území (okresu)								
Děčín	3	4,50	18,44	6,50	21 889	847	15,98	4 864,2
Chomutov	3	1,52	6,23	2,80	7 998	63	5,84	5 261,8
Litoměřice	4	2,50	10,24	8,12	22 284	152	16,27	8 913,6
Louny	3	2,65	10,86	4,80	19 399	188	14,16	7 320,4
Most	4	2,80	11,47	4,80	20 197	29	14,75	7 213,2
Teplice	2	4,24	17,37	5,82	20 111	120	14,68	4 743,2
Ústí nad Labem	5	6,20	25,40	12,15	25 087	217	18,32	4 046,3
Ústecký kraj	24	24,41	100,00	44,99	136 965	1 616	100,00	5 611,0
Česká republika	307	346,73	x	567,89	1 795 005	42 116	x	5 177,0

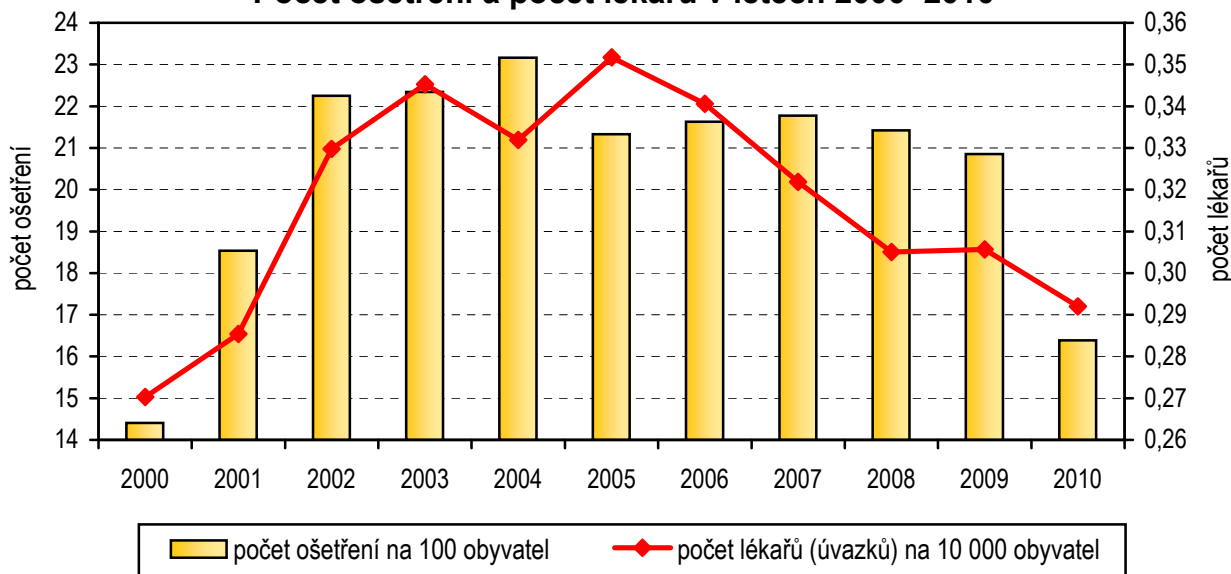
¹⁾ Průměrný roční přepočtený počet pracovníků včetně smluvních - zdroj ročního výkazu A (MZ)1-01

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5–§ 21a

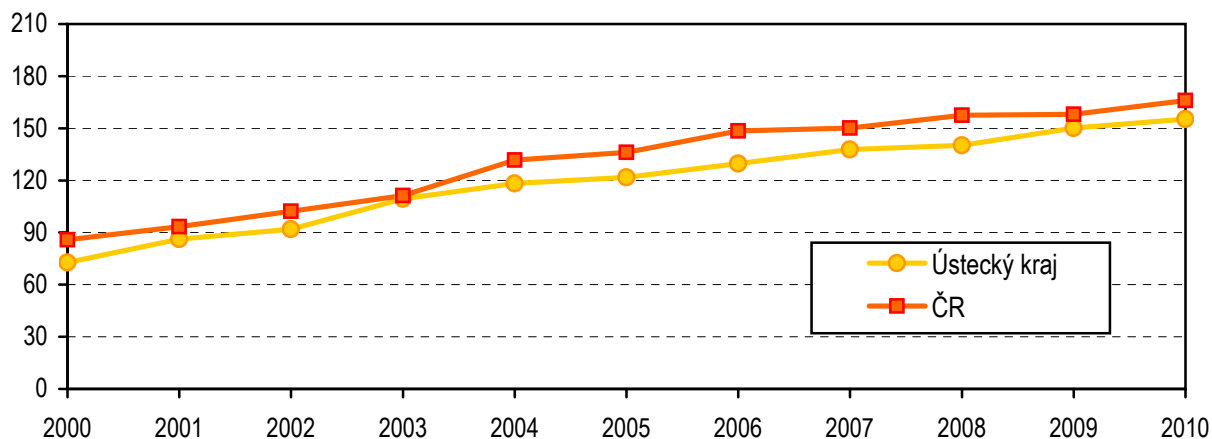
Počet ošetření - vyšetření na lékaře v letech 2008–2010

Počet ošetření a počet lékařů v letech 2000–2010

Počet dispenzarizovaných pacientů pro astma bronchiale na 10 000 obyvatel v letech 2000–2010

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění

Onemocnění (diagnóza MKN-10)	Počet dispenzarizovaných osob						
	kraj						ČR na 10 tis. obyvatel
	celkem	z toho				na 10 tis. obyvatel	
		ženy	děti (0–19 let)	nově přijatí ¹⁾ muži	nově přijaté ¹⁾ ženy		
Zhoubné novotvary DÚ ověřené cytologicky nebo histologicky (C33, C34.0–9, C39.9)	1 607	558	-	334	158	19,22	16,53
Neověřené zhoubné novotvary DÚ	149	65	-	31	22	1,78	1,68
Nezhoubné novotvary DÚ (D14.2–4, D19.0)	287	141	1	14	18	3,43	3,64
Zánětlivá onemocnění plic (J12–J18, J85.0–2)	4 575	2 096	308	765	624	54,72	46,73
CHOPN (chronická bronchitis, emfyzém) (J41.0–8, J42, J43.0–9, J44.0–9)	25 199	10 199	182	1 318	1 053	301,41	239,61
stadium 0 - rizikové	9 198	2 628	96	332	254	110,02	49,14
stadium 1 - lehké	5 017	2 554	58	359	299	60,01	57,51
stadium 2 - střední	6 633	3 011	14	390	317	79,34	75,87
stadium 3 - těžké	3 146	1 460	11	178	133	37,63	41,55
stadium 4 - velmi těžké	1 205	546	3	59	50	14,41	15,55
Astma bronchiale (J45.1–9, J46)	12 987	7 882	804	764	1 069	155,34	166,04
stupeň 1 - intermitentní	3 268	1 976	136	214	257	39,09	41,30
stupeň 2 - lehké perzistující	5 452	3 375	274	310	497	65,21	60,09
stupeň 3 - středně těžké perzistující	3 288	1 953	190	171	220	39,33	51,24
stupeň 4 - těžké perzistující	979	578	204	69	95	11,71	13,41
Bronchiektázie (J47)	201	96	4	16	14	2,40	4,64
Sarkoidóza (D86.0,2)	349	194	-	22	14	4,17	8,19
Pneumokoniózy (J60–J66)	349	66	-	12	2	4,17	11,88
Difuzní plicní fibrózy a alergická alveolitis (J67.0–9, J84.0–9)	287	146	-	30	24	3,43	6,86
Nenádor.onemocnění pohrudnice (J86–J94)	500	172	1	47	36	5,98	7,93
Nemoci plicního oběhu a následky oběhových změn (I26–I28)	252	109	-	29	26	3,01	8,33
Jiná netuberkulózní onemocnění DÚ se závažným průběhem (J68–J80, J96.0–9, J98.0,4,6–9)	1 651	720	1	115	79	19,75	20,39
Celkem	48 393	22 444	1 301	3 497	3 139	578,83	542,45

¹⁾ Nově zjištěná onemocnění (poprvé v životě pacienta)

Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou a plicní rakovinou dle území

Území, okres	Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou				Osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou ³⁾
	skupina R1 ¹⁾		skupina R2 ²⁾		
	celkem	z toho děti (0–19 let)	celkem	z toho děti (0–19 let)	
Děčín	391	2	272	10	5 244
Chomutov	14	-	264	5	3 303
Litoměřice	102	-	284	9	256
Louny	418	1	502	13	3 016
Most	96	-	361	5	3 440
Teplice	170	1	1 864	155	1 822
Ústí nad Labem	281	2	820	56	1 130
Ústecký kraj	1 472	6	4 367	253	18 211
ČR	25 928	133	22 433	1 424	128 821

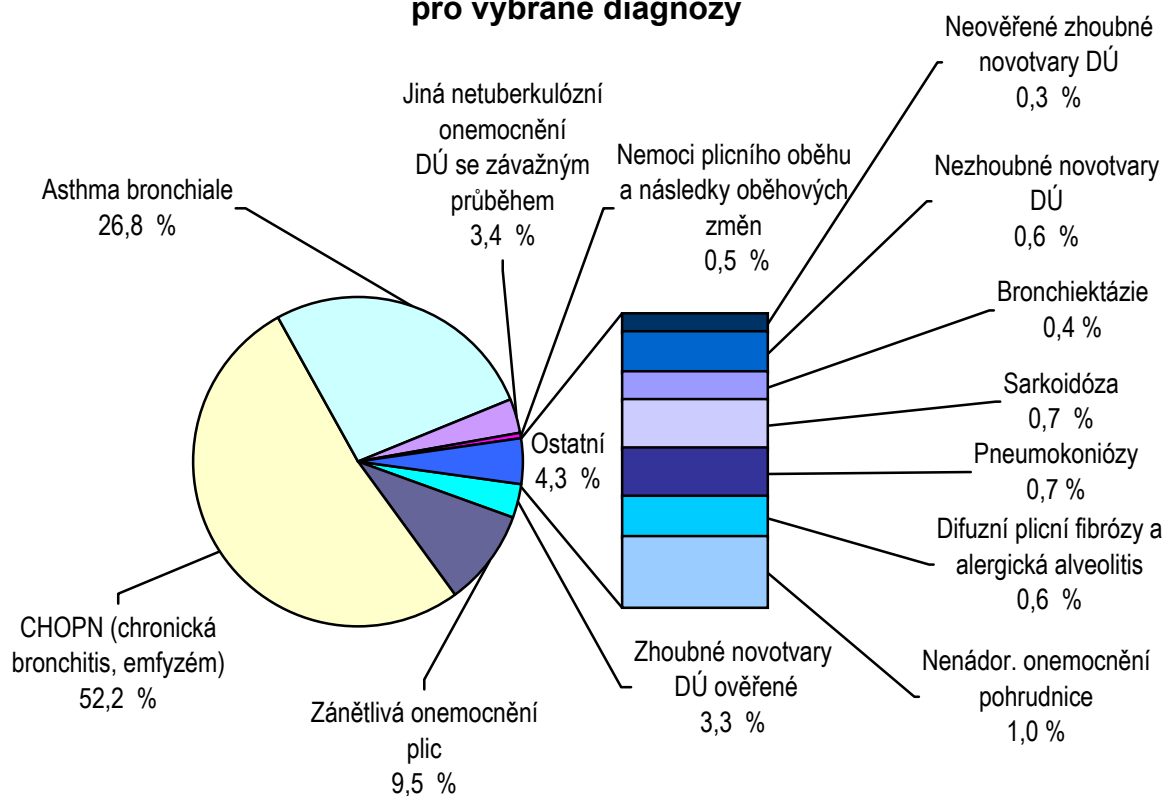
¹⁾ Skupina R1 - do této skupiny přeřazují osoby ze skupiny P II (resp. přeřazené z P I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriálu dýchacího ústrojí), nebo M II (resp. přeřazené z M I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriálu mimo dýchacího ústrojí) jestliže :

- a) mají závažné přidružené nemoci,
- b) mají závažné přidružené podmínky,
- c) mají rozsáhlé zbytkové změny po léčení tuberkulózy nebo jiné mykobakteriály.

²⁾ Skupina R2 - do této skupiny se zařazují osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakteriálou

³⁾ Osoby s dysplastickými buňkami ve sputu, osoby s profesionální expozicí kancerogenů a kuřáci s vysokým konzumem cigaret

Struktura dispenzarizovaných pacientů pro vybrané diagnózy

Využívání lůžkového fondu plicních oddělení nemocnic a odborných léčebných ústavů (OLÚ) a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Nemocnice		OLÚ	
	kraj	ČR	kraj	ČR
Počet oddělení	3	43	-	20
Počet pracovníků ¹⁾				
lékaři	11,17	209,53	-	73,70
ZPBD ²⁾ celkem	42,50	567,72	-	351,11
Průměrný počet stanovených lůžek	137,88	1 511,61	-	1 438,78
Průměrný denní stav obsazených lůžek				
celkem	70,6	965,1	-	1 080,7
na 1 lékaře	6,9	4,7	-	14,6
Počet lékařů na 100 lůžek	9,08	13,99	-	5,13
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	34,55	37,90	-	24,43
Počet hospitalizovaných	3 245	39 687	-	10 642
Nemocniční letalita	75,8	74,3	-	51,9
Využití lůžek ve dnech	187,0	233,0	-	274,1
Průměrná ošetrovací doba	7,9	8,9	-	37,1
Prostoj lůžek ³⁾	2,2	2,8	-	9,2

¹⁾ Součet úvazků včetně smluvních k 31.12.

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu § 5–§ 21a zákona č. 96/2004 Sb.

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s oddělením TRN v kraji:

KZ,a.s.,Masarykova nemocnice Ústí nad Labem, o.z.

KZ,a.s.,Nemocnice Most, o.z.

KZ,a.s.,Nemocnice Chomutov, o.z.